

Bergslagstaxan - Principer avseende resevillkor, produkt och pris

Version: Final

Redovisning av förslag framtagna av projektgrupp för resevillkor, produkt och pris för Tåg i Bergslagen.

Underlag för Tåg i Bergslagens styrelsemöte 2022-11-18 och 2022-12-14 samt bilaga till beslut i respektive ägarregions regionfullmäktige.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	2
2. ALLMÄNT OM RESEVILLKOR	3
3. PRODUKTSORTIMENT OCH PRISSÄTTNING	4
4. FÖRSÄLJNINGSKANALER OCH BETALSÄTT	7

1. Inledning

I samband med att nuvarande trafikavtal inom ramen för Tåg i Bergslagen löper ut kommer avtalsformen förändras från tjänstekoncession till bruttoavtal.

Förändringen innebär bland annat att ansvaret för försäljning, prissättning och produktutveckling flyttas från trafikoperatören till beställaren. För att ta fram förslag till principer för resevillkor, produktutbud och prissättning bildades en arbetsgrupp med representanter för Tåg i Bergslagen och samtliga ägarlän.

Arbetet har delrapporterats vid Tåg i Bergslagens styrelsemöten den 16 september, 1 december samt den 14 december. Avstämning med projektets styrgrupp och arbetsgrupp har skett regelbundet.

Detta PM är en sammanställning av de grundprinciper som föreslås gälla för resevillkor, produkt och priser.

Styrgrupp

Tjänsteperson	Organisation	Roll
Maja Rapp	Tåg i Bergslagen	Vd, beställare
Malin Edhäll	Tåg i Bergslagen	Projektledare
Arne Andersson	Region Västmanland	Styrgrupp
Mohammad Sabet	Region Västmanland	Styrgrupp
Andréas Eriksson	Region Gävleborg	Styrgrupp
Fredrik Eliasson	Region Örebro län	Styrgrupp
Erland Grundberg	Region Dalarna	Styrgrupp
Susanne Niklasson	Region Dalarna	Styrgrupp

Arbetsgrupp

Tjänsteperson	Organisation	Roll
Malin Edhäll	Tåg i Bergslagen	Projektledare
Mats Eklund	Tåg i Bergslagen	Arbetsgrupp
Oskar Jonsson	Region Västmanland	Arbetsgrupp, analysstöd
Therese Nilsson	Region Gävleborg	Arbetsgrupp
Monica Stål	Region Örebro län	Arbetsgrupp
Mikael Tarander	Region Dalarna	Arbetsgrupp

Utgångspunkt för arbetet har varit att ta fram principer som ska gå att förstå, vara enkla att hantera och vara rättvisa samt att principerna ska fungera för såväl kort- som långsiktig utveckling av trafiken samt att viss hänsyn bör tas till dagens nivåer utan att dessa för den sakens skull ska vara styrande för utredningens resultat.

Vision

Ett attraktivt erbjudande som gör att fler väljer att resa med Tåg i Bergslagen och där Tåg i Bergslagen är en integrerad del av regionernas trafiksystem.

Projekt mål

Målet med projektet är att fram ett erbjudande för Tåg i Bergslagen som är säljbart under kvartal 4 2023.

Effektmål

- Det ska gå att köpa enkelbiljetter till Tåg i Bergslagen innan det nya avtalet träder i kraft
- Länens biljetter är giltiga på Tåg i Bergslagen givet att de uppfyller definierade krav
- Synkroniserade taxor mellan Tåg i Bergslagens och länens enkelbiljetter
- Definierade och kommunicerade villkor för resor med Tåg i Bergslagen

Guidande principer

- Produktutbudet och prissättningen ska:
 - vara enkelt att förstå och förvalta
 - fungera för korta och långa resor inom systemet
 - fungera för pendlare, sällanresenärer och de som reser halv-frekvent
 - fungera för resenärer som gör en bytesresa
- Hänsyn ska tas till nuvarande produkter, priser och villkor men behöver inte vara styrande
- Hänsyn ska tas till regionernas produktutbud men behöver inte vara styrande
- Ambition att bibehålla och på sikt utveckla nuvarande intäktsmassa

2. Allmänt om Resevillkor

Resevillkor omfattar villkor för att köpa biljett och resa med Tåg i Bergslagen. Vissa rättigheter och skyldigheter regleras i huvudsak av Järnvägstrafiklagen (2018:181), Tågpassagerarförordningen (EU 2021/782) samt Lag (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter. Därutöver tar i regel ansvarig huvudman eller trafikutövare fram särskilda Resevillkor som gäller för resor inom ett avgränsat trafikområde.

För samtliga TiB-sträckor gäller idag i huvudsak TiB:s avtalspart, SJ:s, resevillkor. Dessa behöver ersättas av resevillkor med Tåg i Bergslagen som avtalspart.

Från försäljningsstart inför T24 ska Tåg i Bergslagen ha utställda Resevillkor för resa med Tåg i Bergslagen.

Grundläggande principer eller inriktning för resevillkor som fastställs i detta dokument ska ingå i dessa Resevillkor. Detta avser i huvudsak resenärskategorier, principer för prissättning samt produktsortiment.

Ordningsföreskrifter och vissa särskilda villkor ska därutöver utformas i dialog med tilldelad trafikutövare.

3. Produktsortiment och prissättning

Tåg i Bergslagen ska sälja enkelbiljetter station till station utifrån en avståndsbaserad princip för prissättning samt periodbiljett som omfattar hela Tåg i Bergslagens trafiksystem.

RKM kan för enkelbiljetter inom respektive RKM:s trafikområde välja att harmonisera prissättningen i enlighet med RKM:s prisstruktur.

RKM kan teckna avtal med Tåg i Bergslagen för att respektive RKM:s sortiment ska gälla på sträckor inom respektive RKM:s område.

TiB enkelbiljett

Prissättning för TiB enkelbiljett är avståndsbaserad station till station enligt följande princip: $(Grundpris) + (X \text{ kr} * km)$

Utifrån princip att bibehålla och utveckla nuvarande intäktsmassa ska följande parametrar gälla vid ingången av 2024.

- Grundpris = 10 kr
- Kr/km = 1,20 kr
- Lägsta pris för biljett oavsett avstånd är 50 kr (Golvpris).
- Avrundning till närmsta heltal.
- Prisjusteras enligt $((Grundpris) + (X \text{ kr} * km)) * \text{uppräkningsfaktor}$

Antal kilometer för respektive relation beräknas enligt Trafikverkets linjebok.

Om en relation har flera resmöjligheter ska avstånd väljas för den linjesträckning som innebär direktförbindelse. Ifall en relation har flera direktförbindelser ska avståndet för linjesträckning med flest avgångar väljas. Därefter kortast restid.

Mot påslag kan TiB-enkelbiljett köpas med rätt att återköpa innan ordinarie avgångstid. Vid avbokning återköps resan undantaget tilläggsavgift. Påslag för avbokningsbar biljett ska vara 15% per biljett avrundat till närmsta hel krona.

Särskilda villkor för TiB enkelbiljett

- TiB enkelbiljett är personlig.

- TiB enkelbiljett är giltig för specifik avgång.
- Biljett för avgång som blir inställd skall alltid gälla för resa med nästa avgång eller via alternativ resväg.
- Prissättning skall kunna justeras temporärt vid exempelvis kampanjer
- Ingen platsbokning skall erbjudas

Avvikelse från prissättning för TiB enkelbiljett

Respektive RKM kan besluta om avvikelse från Bergslagstaxan för relationer inom respektive RKM:s trafikområde om en sådan avvikelse kan motiveras som följd av harmonisering mot RKM:s egna prisstruktur.

Resplus

Tåg i Bergslagen ska delta i Samtrafikens biljettsamverkan Resplus vilket gör att Tåg i Bergslagens utbud och prissättning blir synligt för hela svenska marknaden och kan säljas som delresa av andra aktörer.

Paketering av enkelbiljetter

Tåg i Bergslagen har rätt att, utifrån dialog med ägarna, sälja en paketering av enkelbiljetter till 10% rabatt på utvalda sträckor.

TiB Periodbiljett

Tåg i Bergslagen kan sälja en periodbiljett med giltighet på samtliga sträckor som trafikeras av Tåg i Bergslagen. Periodbiljetten kan säljas för perioderna 30 och 365 dagar. Prissättningen för 2024 ska motsvara medelvärdet för RKM:s prissättning för 30-dagars periodbiljett (2022 nivå) med länsgiltighet x 1,67. Priset för TiB periodbiljett kan därefter prisjusteras oberoende av RKM prissättning.

Priset för TiB periodbiljett 365 dagar beräknas utifrån pris för 30 dagar x 10.

Tåg i Bergslagen kan, tillsammans med ägarna, komma att utreda förutsättningar att mot tillägg på sikt kunna inkludera lokal giltighet för TiB-periodbiljett.

TiB periodbiljett är opersonlig.

Resenärskategorier och rabattnivåer

Resenärskategorier och rabattnivåer skall gälla för samtliga av Tåg i Bergslagen utställda biljetter.

Reducerat pris skall gälla för följande resenärskategorier:

- Ungdom som ej fyllt 20 år
- Student med minst 50 % studietakt. Verifieras via giltig Studentlegitimation med logotyp för Svensk Kollektivtrafiks Studentreskoncept, se bild nedan.

Figur 1 Logotyp som anger minst 50 procent studietakt

Rabattnivå för reducerat prisnivå skall vara 25 % för samtliga biljettprodukter. Avrundningseffekter exkluderade.

Medföljande barn:

- Två barn, 0-6 år, reser alltid avgiftsfritt i sällskap med resenär med giltig biljett oavsett biljettutställare eller biljettyp.

Tåg i Bergslagen familjeerbjudande:

- Tåg i Bergslagen ska även erbjuda ett familjeerbjudande. Två barn upp till och med 12 år reser avgiftsfritt på Tåg i Bergslagen i sällskap med resenär med giltig biljett ur Tåg i Bergslagens biljettsortiment.

Prisjustering

Tåg i Bergslagens styrelse har efter beredning med ägarlänen rätt att en gång per tidtabellsår besluta om prisjustering avseende Tåg i Bergslagens produktsortiment som innebär en prisförändring för enskilda relationer upp till max 5 procent med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen (med stöd utifrån förändring av konsumentprisindex).

Övriga villkor

Biljetter giltiga på Tåg i Bergslagen ska gälla som dellikvid. Det innebär att resenär med tex ett månadskort, som är giltig för en del av sträckan, endast behöver köpa ny biljett för den del av sträckan som månadskortet inte är giltig på.

Exempel: En resenär med 30-dagarsbiljett t. ex. från Dalatrafik, giltig på sträckan Ludvika-Falun, som ska resa från Ludvika till Gävle behöver endast lösa kompletterande biljett för sträckan Falun-Gävle. Den kompletterande biljetten kan antingen köpas innan avresa eller ombord.

Tåg i Bergslagen kan utifrån styrelsebeslut vara en del av övrig nationell och internationell biljettsamverkan såsom Interrail.

Nivåer för förseningsersättning följer det lagrum tågsträckningen faller inom. Eftersom Tåg i Bergslagen kör både korta och långa sträckor, omfattas våra resor av två regelverk. Dels lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter, dels EUs regelverk vid försening. För resor med tåg som går en längre sträcka (150 km eller längre) gäller Tågpassagerarförordningen. För resor med tåg som går en kortare sträcka (mindre än 150 km) gäller lagen om kollektivtrafikresenärers rättigheter.

RKM-giltighet

Respektive RKM har rätt att knyta avtal med Tåg i Bergslagen för att respektive RKM:s biljettsortiment (helt eller delvis) ska gälla på sträckor som trafikeras av Tåg i Bergslagen inom RKM:s trafikområde.

En förutsättning för RKM-giltighet är att biljetten ska vara aktiv innan ombordstigning samt att biljett med enkelhet kan verifieras av ombordpersonal.

De RKM-biljetter fram till och med december 2023 varit giltiga ombord inom Tåg i Bergslagens trafik ska fortsatt vara giltiga om inte annat avtalas.

RKM periodbiljett med läns giltighet är giltiga till närmsta kommunhuvudort efter länsgräns enligt tabellen nedan:

Region	Länsgränsöverskridande sträcka för läns giltighet
VL 30-dagar län	-Fagersta N-Vad-Söderbärke-Smedjebacken
	Avesta Krylbo-Karbenning-Fagersta C-Skinnskatteberg-Frövi-Örebro C
Länstrafiken Örebro 30 dagar län	-Kopparberg-Ställdalen-Grängesberg-Ludvika
	-Örebro C-Frövi-Skinnskatteberg
Dalatrafik 30 dagar län	-Falun-Hofors
	-Smedjebacken-Söderbärke-Vad-Fagersta N-Fagersta C
	Sandviken-Storvik-Torsåker-Horndal-Fors-Avesta Krylbo-Karbenning-Fagersta C
X-trafik 30 dagar län	-Hofors-Falun
	-Torsåker-Horndal-Fors-Avesta Krylbo

4. Försäljningskanaler och betalsätt

Försäljning av periodbiljett och enkelbiljett samt distribution av biljett skall i huvudsak ske via digitala kanaler.

Tåg i Bergslagen kan erbjuda försäljning av biljetter ombord enligt grundprincipen för Bergslagstaxan (med hänsyn tagen till eventuell beslutad avvikelse) med ett påslag om femtio kr avrundat till närmsta hela femtiotal.

Ombordpris för resenärskategorier med rätt att resa till reducerat pris har rabattnivå på 25 % jämfört med ordinarie ombordpris.

Detta innebär att biljett säljs ombord i prisgrupper från 50 kr, 100 kr, 150 kr och så vidare. Det faktiska påslaget jämfört med förköpt biljett kan då effektivt bli mellan 26 och 74 kr.

Grundpris Bergslagstaxan	Ombordpris	Reducerat pris
- 74 kr	100 kr	75
75-124 kr	150 kr	113
125-174 kr	200 kr	150
175-224 kr	250 kr	188

PM Bergslagstaxan

Datum: 2023-01-23

Vår referens: 2023-05

225-274 kr	300 kr	250
...

I enlighet med trafikavtalet så erbjuds ingen kontanthantering ombord.

Tåg i Bergslagen kan vara avtalspart med externa aktörer som kan fungera som försäljningsombud av Tåg i Bergslagens biljetter. Externa aktörer kan exempelvis tillhandahålla försäljning via app, fysiska butiker och automater. Respektive ombudsavtal kommer sätta upp villkor för provision etc.

Externa aktörer har rätt att lägga på serviceavgiftspåslag (bokningsavgift).